

SPIS TREŚCI

Słowo od wydawcy	5
Przedmowa	13
Skróty dzieł Arystotelesa	17
Wstęp	19
1. Projekt logiki Arystotelesa	19
2. Analiza w greckiej geometrii i analityka Arystotelesa	24
3. Elementy analityki: trzy terminy poprzez średni w trzech figurach sylogizmów	28
4. Wiodąca funkcja figur: doskonalenie, redukowanie i analizowanie sylogizmów	35
5. Analiza sylogizmów modalnych – <i>crux logicorum</i>	39
6. Figury sylogizmów – figury kategorii	44
7. Wynikanie „z konieczności” – wynikanie „z założenia”	47
8. Zwięzły wgląd w kompozycję i sekwencję wywodów <i>Analityk pierwszych i wtórych</i>	50

ARYSTOTELES, ANALITYKI PIERWSZE

Księga pierwsza	61
1. Przedmiot rozprawy. Przesłanka, termin, sylogizm, predykcja	63
2. Konwersja przesłanek kategorycznych	65
3. Konwersja przesłanek koniecznych i możliwych	67
4. Kiedy i jak powstaje i nie powstaje sylogizm w figurze I	70
5. Kiedy i jak powstaje i nie powstaje sylogizm w figurze II	75
6. Kiedy i jak powstaje i nie powstaje sylogizm w figurze III	81
7. Wnioski: redukcja sylogizmów do figur	86

8. Sylogizmy z dwiema przesłankami koniecznymi	90
9. Sylogizmy figury I: jedna przesłanka konieczna	91
10. Sylogizmy figury II: jedna przesłanka konieczna	93
11. Sylogizmy figury III: jedna przesłanka konieczna	96
12. Przysługiwanie i konieczne przysługiwanie terminów	100
13. Sylogizmy w zakresie tego, co możliwe	101
14. Sylogizmy figury I: obydwie przesłanki możliwe	105
15. Sylogizmy figury I: jedna przesłanka zwykła, druga możliwa	109
16. Sylogizmy figury I: jedna przesłanka możliwa, druga konieczna	117
17. Sylogizmy figury II: obydwie przesłanki możliwe	122
18. Sylogizmy figury II: jedna przesłanka zwykła, druga możliwa	126
19. Sylogizmy figury II: jedna przesłanka konieczna, druga możliwa	128
20. Sylogizmy figury III: obydwie przesłanki możliwe	132
21. Sylogizmy figury III: jedna przesłanka zwykła, druga możliwa	135
22. Sylogizmy figury III: jedna przesłanka konieczna, druga możliwa	137
23. Sylogizmy spełniane w figurach z terminem średnim	140
24. Wymóg ogólności terminów	144
25. Trzy terminy, dwie przesłanki, wiele wniosków	146
26. Problemy potwierdzane i odpierane w każdej figurze	149
27. Podział rzeczy orzekanych. Właściwy dobór predykatów w przesłankach	151
28. Potwierdzanie przysługiwania terminów podług figur	155
29. Problemy stawiane dejktycznie, przez niemożliwość i z założenia	161
30. Metoda badawcza w potwierdzaniu i odpieraniu poprzez trzy terminy	165
31. Nieadekwatność metody podziału na rodzaje	166
32. Wymóg koniecznego wynikania podług figur	169
33. Pomyłki z układu terminów bez orzekania o każdym	172
34. Nietrafne dobranie terminów zależnie od stanu rzeczy	174
35. Terminy złożone o braku ustalonej nazwy	175
36. Formuły przysługiwania / predykcji. Terminy i przesłanki podług fleksji	176

37. Przysługiwanie / predykacja podług rozróżnień kategorii	179
38. Dołączenie wyrażen do terminu skrajnego	179
39. Zamiana wyrażen równoznacznych na prostsze terminy	181
40. Rozróżnienie terminów z rodzajnikiem	182
41. Orzekanie o każdym – nie o każdym. Zasadność wyróżnienia terminów	182
42. Analiza w różnych figurach przez termin średni	184
43. W definicjach terminy zamiast zdań	184
44. Nieredukowalność sylogizmów z założenia i tych przez niemożliwość	185
45. Analiza – wzajemnie sprowadzanie sylogizmów do figur	186
46. Człony przeciwstawień: twierdzenie – przeczenie	192
 Księga druga	 199
1. Wielość wniosków w figurach sylogizmów	201
2. Z prawdziwych bądź fałszywych przesłanek prawdziwy bądź fałszywy wniosek w figurze I	203
3. Z fałszywych przesłanek prawdziwy wniosek w figurze II	213
4. Z fałszywych przesłanek prawdziwy wniosek w figurze III	218
5. Dowód błędnego koła w figurze I	224
6. Dowód błędnego koła w figurze II	228
7. Dowód błędnego koła w figurze III	229
8. Konwersja wniosku z obaleniem przesłanki w figurze I	232
9. Konwersja wniosku z obaleniem przesłanki w figurze II	236
10. Konwersja wniosku z obaleniem przesłanki w figurze III	238
11. Sylogizmy przez niemożliwość w figurze I	241
12. Sylogizmy przez niemożliwość w figurze II	246
13. Sylogizmy przez niemożliwość w figurze III	248
14. Dowód przez niemożliwość i dowód dejktyczny w trzech figurach	249
15. Sylogizmy z przesłanek przeciwstawnych w trzech figurach	253
16. Postulowanie z podstawy – <i>petitio principii</i> – w trzech figurach	258
17. Nie przez to fałsz	261
18. Z czego powstaje fałszywy wywód	264
19. Unikanie kontrsylogizmu w odpowiedzi	264
20. Odparcie	265

21. Błędy z przypuszczenia i wiedzy tego samego	266
22. Argumenty z odwracalnych terminów. Przeciwstawność w wyborze i unikaniu	271
23. Sylogizm z indukcji	274
24. Przykład	276
25. Abdukcja	277
26. Obiekcja w figurze I i III	279
27. Entymemat, domysł, oznaka i świadectwo w trzech figurach	282

ARYSTOTELES, ANALITYKI WTÓRE

Księga pierwsza	287
1. Podstawa i typy wiedzy wcześniejszej. Aporia Menona	289
2. Poznanie naukowe oparte na dowodzie. Warunki przesłanek	291
3. Odparcie regresu w nieskończoność oraz błędnego koła	296
4. Typy predykcji w dowodzie: orzekanie o każdym, podług samego siebie, ogólnie i koniecznie	299
5. Trzy pomyłki związane z dowodzeniem ogólnym	303
6. Konieczność zasad dowodu naukowego	305
7. Trzy składniki dowodu. Rodzajowa nieprzechodniość	309
8. Trwałość wniosków dowodu i trwałość definicji	311
9. Właściwe zasady dowodu	312
10. Zasady właściwe i komponenty wiedzy demonstratywnej	314
11. Orzekanie prawdziwe o wielości. Wspólne aksjomaty	317
12. Właściwe pytanie w danej nauce	319
13. Poznanie faktu i poznanie racji	323
14. Figura I podstawą naukowego wyjaśniania	327
15. Nierozdzielne nieprzysługiwanie terminów w figurze I i II	328
16. Błędy z nierozdzielnego nieprzysługiwania w figurze I i II	330
17. Błędy z nierozdzielnego przysługiwania terminów w figurze II	334
18. Nieodzowność percepcji zmysłowej	338
19. Skończony ciąg predykcji w dowodzie	338
20. Skończony ciąg terminów średnich ku górze i ku dołowi	341
21. Skończony ciąg terminów średnich w dowodzie przeczącym podług trzech figur sylogizmów	342

22. Skończony ciąg predykcji w dowodzie twierdzącym	345
23. Przysługiwanie podług czegoś wspólnego. Jednorodność terminów w figurach sylogizmów	351
24. Lepszy dowód ogólny od szczegółowego	354
25. Lepszy dowód twierdzący od przeczącego	360
26. Lepszy dowód wprost od sprowadzenia do niemożliwości	363
27. Warunki ścisłości nauk	365
28. Jedność, jednorodność i odrębność nauk	365
29. Wielość dowodów tego samego twierdzenia	366
30. Zdarzenia przypadkowe nie są przedmiotem dowodu	367
31. Niemożliwość wiedzy bez percepcji zmysłowej	368
32. Niemożliwość tych samych zasad wszystkiego	370
33. Wiedza naukowa a mniemanie	373
34. Wiedza i bystrość umysłu w uchwyceniu terminu średniego	376
Księga druga	377
1. Cztery formuły pytań badawczych	379
2. Dociekanie „dlaczego” i „czym coś jest” dotyczy terminu średniego jako przyczyny	380
3. Aporia: przedmiot definicji i dowodu ten sam czy różny?	382
4. Tego, czym coś jest, nie dowodzi się, tylko zakłada	386
5. Podział ustala definicję, lecz nie stanowi dowodu	388
6. Tego, czym coś jest, nie dowodzi się sylogizmem z założenia	390
7. Różnice między dowodem i definicją	392
8. Jak ma się definicja do dowodu	395
9. Różna przyczyna substancji i przypadłości względem definicji i dowodu	398
10. Trzy formuły definicji	399
11. Cztery formuły przyczyn jako terminy średnie	401
12. Jednoczesność przyczyny i skutku	405
13. Predykaty definicyjne w zakresie danego rodzaju	410
14. Dobór podziałów i różnic w stawianiu problemów	417
15. Takie same problemy względem terminu średniego	419
16. Przyczyna i skutek nie dowodzą się wzajemnie	420
17. Wielość i jedność przyczyn tego samego	422
18. Termin średni najbliższy stanowi przyczynę	425
19. Jak poznajemy pierwsze zasady nauk	425

Bibliografia	431
Indeks osobowy	439
Glosarium grecko-łaciński-angielsko-polskie istotnych wyrażeń technicznych <i>Analitik</i> Arystotelesa	441